אחדות וריבוי

שם השיעור: בין שונות לשייכות מה אני עושה עם זה?

רקע למורה על היחידה

היחידה עוסקת במתח שבין אחדות לריבוי בתוך החברה היהודית־ישראלית, ובוחנת כיצד מסורות, שפות, מנהגים וקולות שונים יכולים להתקיים יחד בתוך זהות משותפת. באמצעות שירים, מקורות יהודיים וטקסטים עכשוויים, התלמידים פוגשים ביטויים שונים לזהות יהודית, ולומדים לזהות נקודות מבט מגוונות, להבין את הערכים והרגשות שמאחוריהן ולנהל שיח מכבד סביב מחלוקות ושונות. היחידה מדגישה כי מחלוקת וריבוי פרשנויות אינם בהכרח איום על החברה אלא יכולים להעמיק את ההבנה, החיבור והזהות המשותפת. לאורך הלמידה התלמידים מפתחים מיומנויות של הקשבה, פרשנות, חשיבה ביקורתית וכתיבה דיאלוגית, ומגבשים עמדה אישית תוך הכרה בלגיטימיות של קולות אחרים.

השאלה המניעה

העם היהודי תמיד היה מורכב מקבוצות שונות מאוד. לפעמים זה יצר עושר וחיבור, ולפעמים גם ויכוחים ומתח. ביחידה הזו ננסה להבין: האם כדי להיות עם אחד צריך להיות דומים או שאפשר לבנות שייכות גם מתוך ריבוי ושונות?

מטרות היחידה

לפתח הבנה כי הזהות היהודית־ישראלית בנויה ממסורות ומקולות מגוונים לצד יסודות משותפים; לעודד בירור אישי וקבוצתי של השאלה מה מחבר בין יהודים; לטפח שיח מכבד סביב שונות וזהויות שונות; לחזק שייכות ואחריות חברתית לחיזוק הלכידות בין קבוצות.

מיומנויות מרכזיות

- זיהוי והשוואת עמדות
- קריאה פרשנית של טקסטים וסמלים
- כתיבה רפלקטיבית
- הקשבה פעילה וניהול שיח דיאלוגי
- חשיבה ביקורתית סביב זהות ושייכות
- עבודה שיתופית וגיבוש תובנות משותפות

מטרות ייחודיות לשכבת הגיל

בגיל זה התלמידים מרחיבים את מעגלי השייכות ופוגשים מגוון זהויות ותפיסות עולם. היחידה מחברת בין שאלות הזהות לעולמם האישי, משפחה, קהילה, חברה ישראלית, ומפתחת יכולת להתמודד עם מורכבות תוך הכרה בכך שלשאלות ערכיות יכולה להיות יותר מתשובה לגיטימית אחת.

מפת היחידה

סיכום ותוצרים

מטרות השיעור

תוכן	מיומנות	ערכים
שיעור יציאה לפעולה: איך אפשר לחזק חיבור בין קבוצות שונות בחברה הישראלית גם כשאנשים חושבים, חיים ומאמינים אחרת?	**יישום ידע** – תרגום התובנות שנלמדו לאורך היחידה להצעת פעולה מעשית. **זיהוי בעיה חברתית** והגדרת צורך בקהילה או בחברה. **פתרון בעיות** – תכנון מענה אפשרי לאתגר חברתי. **יזמות חברתית** – פיתוח רעיון לפעולה המקדמת חיבור בין קבוצות שונות.	• יוזמה ואקטיביות חברתית • אמונה ביכולת להשפיע ולחולל שינוי • חיזוק תחושת השייכות והלכידות בחברה הישראלית

מבנה השיעור

1 פתיחה (10 דקות)

דרכי הוראה
מיפוי זירות בחברה הישראלית שבהן נפגשות קבוצות שונות ומתעוררים אתגרים של שייכות, היכרות או שיתוף (כגון חילונים-דתיים, יהודים-ערבים, עולים חדשים-צברים, מוצא אתני, אוהדי מכבי-אוהדי הפועל וכיו"ב).
מוקדי לימוד
זיהוי מוקדי שונות ופערים בחברה הישראלית, הבנת המושג ריבוי זהויות וקבוצות בחברה הישראלית, הבחנה בין שונות חברתית לבין קונפליקט או ניכור
מיומנויות
זיהוי בעיה חברתית כבסיס לתכנון פעולה, התבוננות במציאות החברתית וזיהוי אתגרים חברתיים, מיון והמשגה של קבוצות וזהויות שונות בחברה, העלאת רעיונות מתוך ידע אישי וניסיון חיים
תוצר לשלב זה
מפת כיתתית של אתגרי לכידות חברתית בחברה הישראלית

2 גוף השיעור (25 דקות)

דרכי הוראה
חלוקת הכיתה לקבוצות פעולה לפי עניין אישי בזירה ספציפית. כל קבוצה מתבקשת לתכנן פעולה קטנה ומעשית שיכולה לחזק חיבור, שייכות או היכרות בין הקבוצות שבהן בחרה. שאלות מנחות לקבוצה: באיזו בעיה אנחנו רוצים לטפל? מה נעשה בפועל? למי זה מיועד? מה נדרש כדי ליישם? איך זה יחזק חיבור?

מוקדי לימוד	מיומנויות
• מעבר מהבנת סוגיה חברתית לתכנון פעולה מעשית • זיהוי דרכים לחיזוק היכרות, שייכות ושיתוף בין קבוצות שונות בחברה • תכנון יוזמה חברתית כמענה לאתגר שנבחר • בחינת הקשר בין פעולה מקומית לבין השפעה על חיזוק הלכידות החברתית	• זיהוי והגדרת בעיה חברתית • תכנון יוזמה חברתית ותרגום רעיון לתוכנית פעולה • תכנון תהליך הכולל מטרות, קהל יעד, שלבי ביצוע ומשאבים נדרשים • חשיבה יצירתית וחשיבה יישומית

תוצר לשלב זה
הפקת דף תכנון ליוזמה חברתית קבוצתית

3 סיכום השיעור (25 דקות)

דרכי הוראה
סיכום במליאה: 1. הצגת היוזמות 2. סיכום דיון על ידי חזרה לשאלה המניעה: האם כדי להיות עם אחד צריך להיות דומים או שאפשר לבנות שייכות גם מתוך ריבוי ושונות?

מוקדי לימוד	
• שיתוף וחשיפה של יוזמות חברתיות כדרכים שונות לחיזוק השייכות והחיבור בין קבוצות . • חיבור בין התובנות שנרכשו לאורך היחידה לבין השאלה המניעה . • גיבוש הבנה מורכבת של היחס בין אחדות לריבוי בחברה היהודית־ישראלית. • רפלקציה על תהליך הלמידה ועל התפתחות העמדה האישית.	• הצגת רעיונות ויוזמות בפני קהל . • נימוק והסבר של בחירות ועמדות . • רפלקציה אישית וקבוצתית על תהליך הלמידה . • גיבוש מסקנות מתוך מקורות, דיונים והתנסויות.

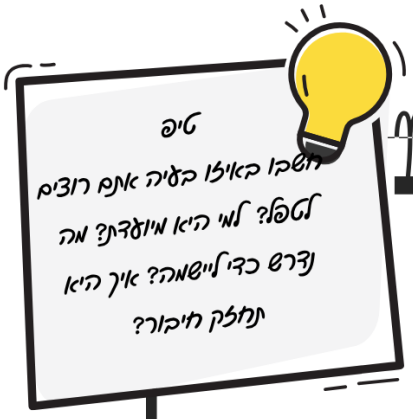
תוצר לשלב זה
הצגת היוזמות דיון מסכם

ספריית תוכן ומקורות

דף תכנון יוזמה חברתית קבוצתית

חשבו על פעולה קטנה ומעשית שיכולה לחזק חיבור,
שייכות או היכרות בין הקבוצות השונות

האתגר החברתי שנבחר

_____

_____

מטרת היוזמה

_____

_____

קהל היעד

_____

_____

תיאור הפעולה/ות המתוכננת/ות

_____

_____

_____

שלבי הביצוע והמשאבים הנדרשים

_____

_____

_____

כיצד היוזמה צפויה לחזק תחושות של היכרות, שייכות או שיתוף בין קבוצות שונות

_____

_____

דף תכנון יוזמה חברתית קבוצתית

- האתגר החברתי שנבחר
- מטרת היוזמה
- קהל היעד
- תיאור הפעולה המתוכננת
- שלבי הביצוע והמשאבים הנדרשים
- הסבר ביצד היוזמה צפויה לחזק תחושות של היכרות, שייכות או שיתוף בין קבוצות שונות